

ΔΕΛΤΙΟΥ ΤΥΠΟΥ

ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΠΑΓΟΠΛΗΞΙΑΣ ΤΩΝ ΕΛΑΙΟΔΕΝΔΡΩΝ

ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Η διάγνωση της ζημιάς από τον παγετό, η οποία γίνεται με την εμφάνιση της νέας βλάστησης 2-3 μήνες μετά τον παγετό, παρουσιάζει δυσκολίες και θα πρέπει να βασισθεί στα παρακάτω σημεία:

- **ΣΤΟ ΦΥΛΛΩΜΑ:** Η διατήρηση του παλιού φυλλώματος είναι δείγμα μικρής ζημιάς. Αντιθέτως, η ξήρανση και η παραμονή του φυλλώματος πάνω στα δέντρα αποτελούν το πρώτο δείγμα σοβαρής ζημιάς.
- **ΣΤΗ ΝΕΑ ΒΛΑΣΤΗΣΗ:** Γρήγορη, ομοιόμορφη και πρόθυμη βλάστηση είναι δείγμα ζωντάνιας του δέντρου. Αντίθετα, βλάστηση κατά θέσεις, ανομοιόμορφη και καθυστερημένη, φανερώνει σοβαρή ζημιά.
- **ΣΤΗΝ ΦΛΟΥΔΑ** στον εξωτερικό χρωματισμό:
Κανονικό χρώμα φλούδας χωρίς σχισίματα και φουσκώματα αποτελεί ένδειξη ότι δεν υπάρχει ζημιά. Αντίθετα, φλούδα με χρώμα μπρούτζου, φουσκωμένη, σχισμένη και αποκολλημένη από το ξύλο, χρώματος καστανό στο εσωτερικό, φανερώνει πολύ σοβαρή ζημιά.
- **ΣΤΟ ΧΡΩΜΑ ΤΟΥ ΞΥΛΟΥ:** Το χρώμα του ξύλου αποτελεί το καθοριστικής σημασίας διαγνωστικό σημάδι, αλλά απαιτεί εμπειρία.
Το γερό ξύλο είναι λευκοκίτρινο και υγρό (γλοιώδες).
Αντίθετα στο ζημιωμένο ξύλο το χρώμα κλιμακώνεται, από το ανοικτό κόκκινο μέχρι το καστανό. Στο ανοικτό κόκκινο οι ζημιές είναι ελαφρές και επανορθώσιμες, στο βαθύ καστανό καταστροφικές και ανεπανόρθωτες.

ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ

1. Όταν δείξει η ζημιά (με την εμφάνιση της νέας βλάστησης 2-3 μήνες μετά τον παγετό) επιβάλλεται η άμεση αφαίρεση κάθε μέρους της κόμης που έχει νεκρωθεί ή ζημιωθεί σοβαρά. Το κλάδεμα (το οποίο αναβάλλεται για την άνοιξη ώστε να έχουν εμφανισθεί οι πιθανές ζημιές), θα γίνει στην ετήσια βλάστηση, στους μικρούς ή μεγάλους βραχιόνες ή και σε ολόκληρα δέντρα, όπου η ζημιά είναι καθολική.
 2. Η τομή των κλάδων και βραχιόνων πρέπει να γίνεται **5cm πιο κάτω από το νεκρό ξύλο**. Οι μεγάλες τομές συνιστώνται να γίνονται με μικρή κλίση για να αποφεύγεται η συγκέντρωση νερού που διευκολύνει τη σήψη των ιστών. Επιβάλλεται η κάλυψη των τομών με ειδική προστατευτική αλοιφή και διενέργεια ψεκασμών με χαλκούχα σκευάσματα.
 3. Όταν απαιτείται η αποκοπή του κορμού, αυτή πρέπει να γίνει σίρριζα στο έδαφος. Αν ο κορμός δεν έχει ζημιωθεί και η ζημιά περιορίζεται στους βραχιόνες, τότε πρέπει να αφήνονται και τμήματα των πρώτων βραχιόνων.
Όταν κριθεί σκόπιμη η καρατόμηση του δέντρου, αυτή πρέπει να γίνει ή στους κύριους βραχιόνες ή στη βάση του κορμού. Ποτέ στην πρώτη διασταύρωση.
Σε δέντρα υψηλοεμβολιασμένα, μεγάλης ηλικίας που ο κορμός καταστράφηκε κάτω απ' το σημείο εμβολιασμού υπάρχουν 2 λύσεις :
 - α) Εκρίζωση και αντικατάσταση με νέο δενδρύλλιο ή
 - β) Καρατόμηση στη βάση και εμβολιασμός παραφυάδων που επιλέγουμε στη συνέχεια.
- Αφήστε άθικτη την καινούρια βλάστηση μετά το κλάδεμα για ένα τουλάχιστον χρόνο (όσο περισσότερα βλαστάρια βγουν τόσο λιγότερο θα λαιμαργήσουν τα δέντρα και πολύ γρηγορότερα θα καρποφορήσουν)
 - Τα κλαδευθέντα ελαιόδεντρα πρέπει να δεχτούν τις απαραίτητες καλλιεργητικές φροντίδες **και να ενισχυθεί η λίπανση με άζωτο**
 - Εξασφαλίστε το απαιτούμενο νερό με πότισμα ή με έγκαιρη καταστροφή των ζιζανίων
 - **ΠΡΟΣΟΧΗ** Τα ποτίσματα πρέπει να διακοπούν έγκαιρα τέλος του καλοκαιριού, για να προλάβει να ψηθεί η νέα βλάστηση και να αποφύγουμε ζημιές από νέους παγετούς.
 - Καταπολέμηση φυλλοφάγων εντόμων
 - **Ψεκασμός των δένδρων με χαλκούχα φάρμακα αμέσως τώρα και τέλος φθινοπώρου** κάθε χρόνο για να προστατεύονται από πιθανό νέο παγετό

ΠΡΟΛΗΠΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ

1. Κατά την εγκατάσταση ενός ελαιώνα θα πρέπει να εξαιρούνται ευαίσθητες ποικιλίες και να προτιμούνται ανθεκτικές σε χαμηλές θερμοκρασίες ποικιλίες.
2. Κατά το κλάδεμα της ελιάς, το σχήμα διαμόρφωσης της κόμης να είναι κυπελλοειδές και να διατηρείται μονός αριθμός (3 ή 5) κύριων βραχιόνων για μεγαλύτερη μηχανική αντοχή από το βάρος λόγω πιθανής συγκράτησης χιονιού από το φύλλωμα.
3. Το κλάδεμα να πραγματοποιείται μετά την παρέλευση των χαμηλών θερμοκρασιών.
4. Να αποφεύγονται τα όψιμα φθινοπωρινά ποτίσματα και οι αζωτούχες λιπάνσεις που παρατείνουν την τρυφερότητα της ετήσιας βλάστησης κατά την περίοδο των χαμηλών θερμοκρασιών.

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Η ελιά κινδυνεύει από τους πρώιμους φθινοπωρινούς παγετούς και τους χειμερινούς παγετούς. Οι καρποί παγώνουν στους -3 °C, τα φύλλα στους -3 έως -6 °C, ο φλοιός στους -7 °C και το ξύλο στους μεγαλύτερης ηλικίας βλαστούς στους -13 °C. Τον Ιανουάριο τα ελαιόδεντρα, εφόσον έχει συλλεχθεί ο καρπός, έχουν σκληραγωγηθεί και οι οφθαλμοί και οι μεγάλης ηλικίας βλαστοί αντέχουν λίγο περισσότερο στο ψύχος (2-3 °C βαθμοί χαμηλότερα). Με το τέλος του ληθάργου η αντοχή στο ψύχος μειώνεται και ξεκινά η ανοιξιάτικη βλάστηση.